

LES PRINCIPALS FESTES DEL CALENDARI JUEU

L'any jueu es calcula 'des de la creació del món', de manera que l'any zero dels cristians el mon ja tenia 3760 anys. Per saber a quin any estem ara, tan sols cal sumar 3760 al calendari cristià.

Roix ha-Xanà: És l'any nou jueu, se celebra els dies 1 i 2 de Tixrí (mitjans de setembre, principis d'octubre). Comemora la creació del món i també el judici de tota criatura. Hi ha celebracions especials a la sinagoga, que es vesteix de blanc. Es menja mel, pomes i fruita per tal que l'any sigui «bo i dolç».

Yom Kippur («el dia de l'expiació», «el gran perdó»): Se celebra deu dies després de Roix ha-Xanà. Dura un dia, en què Déu atorga el seu perdó pels pecats comesos contra Ell, però cadascú ha de demanar personalment perdó a les persones ofeses o ferides (que han d'atorgar-lo necessàriament). És un dia de dejuni i abstinència, també en les relacions sexuals.

Sukkot (o «festa del tabernacle»): Comemoració de la fugida d'Egipte, que se celebra durant 7 dies (9 si es compten les festes associades) del 15 al 21 de Tixrí (finals de setembre, mitjans d'octubre). Es construeix cadascú a casa seva una cabana [per això en català se'n diu també «festa de les cabanyelles» i els jueus sefardites en diuen «fiesta de las cabañuelas»], en record de la vida que van portar els jueus al desert després de fugir d'Egipte. La cabana ha de deixar veure el cel per recordar la vida a la intempèrie duran els 40 anys de vida errant i les persones molt creients hi dormen tota la setmana. El setè dia és la festa de Hotxana Rabba, el fidel dona 7 voltes a l'altar del temple en record del temple de Jerusalem. No hi ha cap menjar especial.

Simhat Torah («l'alegria de la Torà»): Festa que se celebra el 23 de Tixri (generalment cau a mitjans o finals d'octubre) i commemora l'entrega de la Llei a Moisès. Es treuen de l'arca els rotllos de la Llei i es porten en processó. L'endemà es fan balls fora de la sinagoga.

Hanukkà («festa de la dedicació» o «festa de la llum»): Va del 25 de Kislev al 3 de Tèvet (novembre, desembre en el calendari cristià). Comemora el miracle de la làmpada durant la purificació del Temple (164 a.C.). Un llum que només tenia oli per un dia i va estar encès durant vuit dies; també es commemora la victòria dels Macabeus contra els Sirians que volien hel·lenitzar els jueus. Són vuit dies de festes infantils i cada dia s'encén un braç del canelobre de vuit braços.

Purim («festa de les sorts»): És com el Carnaval jueu i també la festa dels qui es volen casar. Se celebra el 14 o 15 del mes d'Adar (aprox. el mes de març). Es recorda com Ester va salvar els jueus de l'extermini al segle IV. Es mengen pastissos en forma d'orella i es llegeix el llibre d'Ester.

Pessah («Pasqua»): Del 15 al 21 del mes de Nissan (març/abril). Comemoració de la sortida d'Egipte. Es fa un dinar molt solemne (el «sédèr») en què el pare de família llegeix la narració de la fugida d'Egipte. Obligació de menjar el pa àzim («matzah»). Tot aliment fermentat està prohibit. Motes famílies tenen una vaixella i una bateria de cuina que només s'usa aquests dies per complir millor el precepte.

Xavuot («festa de les setmanes» o Pentecosta): Cinquanta dies després de Pàscua, el dia 6 de Silvan (finals de maig, mitjans de juny). És la commemoració de la fidelitat a la Torah. Les sinagogues es decoren amb flors. Els estudiants de rabí comencen el curs aquell dia.

Tixà be-Av («el nou del mes d'Av»): Dia de dol en commemoració de la destrucció dels dos temples de Jerusalem (l'any 586 a.C. el primer i el 70 d.C. el segon). Es commemora dia 9 del mes d'Av (finals de juliol, mitjans d'agost). Molts jueus creuen que l'expulsió dels jueus d'Anglaterra (1290) i d'Espanya (1492) també van ser aquest dia. A Israel és un dia molt solemne; els restaurants i discoteques tanquen per Iom Kipur i per Tixa be-Av i es dejuna.

Equivalències dels calendaris jueu i gregorià (cristià)

- **Tixrí:** setembre/octubre
- **Heshvan:** octubre-novembre
- **Kislev:** novembre-desembre
- **Tévèt:** desembre-gener
- **Shevat:** gener-febrer
- **Adar:** febrer-març
- **Véadar:** (més intercalat en els anys embolísmics)
- **Nissan:** març/abril
- **Iyar:** abril-maig
- **Silvan:** maig-juny
- **Tamuz:** juny-juliol
- **Av:** juliol-agost
- **Ellul:** agost-setembre.

El calendari jueu té la particularitat de ser al mateix temps lunar i solar; afegeix irregularment un mes suplementari a l'any (que s'anomena any embolísmic), per tal d'evitar que algunes festes caiguin en dissabte. Cada 19 anys n'ha dotze de senzills i set de tretze mesos (embolísmics).

Roix ha-Xanà no pot caure mai en diumenge, ni en dimecres, ni en divendres. El cicle de festes més important (Roix ha-Xanà, Iom Kipur, Socuoth i Simhat Torah) és al mes de Tixrí.